

KİTAP MERKEZLİ DİNDEN İNSAN MERKEZLİ DİNE

Kur'ân devre dışı bırakılıp Kur'ân'dan çözüm üretme metodu olan Hikmet unutturulduğu için çözümü, düşmanlarımızda arıyor ve her geçen gün batıyoruz.

Giriş

Nebîmiz Muhammed Aleyhisselam, bize Kur'ân'ı tebliğ eden elçi ve öğreten öğretmendir.¹ Cebrail de Nebîmiz'e gelen elçi² ve öğretmendir. Kur'ân'dan çözüm üretmeyi yani hikmeti o, Cebrail'den,³ ashâbı da ondan öğrenmiştir. Kur'ân ile hikmet arasında tam bir bütünlük vardır.

Her nebî, Allah'ın resulüdür. Her birine, öncekileri tasdik eden Kitap ve Hikmet verilmiş⁴ ve ondan, daha sonra gelecek resule inanma konusunda söz alınmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ . فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ . أَفَعَيِّرُ دِينَ اللَّهِ يَتَّبِعُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ . قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ . وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ .

Allah nebîlerinden kesin söz alırken şöyle demişti:
“Size Kitap ve hikmet veririm de elinizdekini tasdik eden bir resul gelirse kesinlikle ona inanacaksınız ve destek vereceksiniz. Bunu kabul ettiniz mi? Bu ısrıı yüklediniz mi?” Onlar: “Kabul ettik” demişler-

di. Allah: “Siz buna şahit olun, sizinle beraber ben de şahidim” demişti. Bundan sonra sözünden dönenler, yoldan çıkmış olurlar.⁵

Sözlerinden dönenler Allah'a başkaldırmış olurlar. Yukarıdaki ayetlerin devamı şöyledir:

Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Oysa göklerde ve yerde kim varsa, isteyerek veya istemeyerek O'na teslim olmuştur. Hepsî O'nun huzuruna çıkarılacaktır. De ki: “Biz Allah'a inandık ve güvendik. Bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a ve torunlarına indirilene, Musa'ya ve İsa'ya verilene; nebîlere Sahipleri (Rableri) tarafından ne verilmişse hepsine inandık.⁶ Hiçbirini diğerinden ayırmayız. Biz Allah'a teslim olmuş kimseleriz. (Âl-i İmrân 3/81-84)

Birini diğerinden ayırmadan bütün nebîlere inanmayan, onlara verilen Kitab'ı kabul etmeyen İslam dinine mensup sayılmaz. Bunu da yukarıdaki ayetleri takip eden şu ayetten öğreniyoruz:

5 Bunu destekleyen ifadeler İncil'de vardır. Aşağıda geçen metinde “O” yerine “Muhammed” kelimesini koyarak okuyunuz.

“Şimdiye beni gönderenin yanına gidiyorum. Ne var ki içinizden hiçbiri bana, 'Nereye gidiyorsun?' diye sormuyor. Ama size bunları söylediğim için yüreğiniz kederle doldu. Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızdır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. O gelince dünyanın günah, doğruluk ve gelecek yargı konusundaki suçluluğunu dünyaya gösterecektir. Günah konusunda - çünkü bana iman etmezler. Doğruluk konusunda - çünkü Baba'ya gidiyorum, artık beni görmeyeceksiniz. Yargı konusunda - çünkü bu dünyanın egemeni yargılanmış bulunuyor. Size daha çok söyleyeceklerim var, ama şimdi bunlara dayanamazsınız. Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi her gerçeğe yönleltecek. O kendiliğinden konuşmayacak, yalnız ışıttıklarını söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. O beni yüceltecek. (İncil Yuhanna 16/5-14)

6 Görüldüğü gibi bütün nebîlere kitap verilmiştir.

1 Bakara 2/151, Âl-i İmrân 3/164.

2 Hâkka 60/40, Tekvîr 81/19.

3 Necm 53/5, Rahmân 55/2.

4 Konu ile ilgili ayrıntılı bilgiye şu adresten ulaşılabilir:
<http://www.suleymaniyevakfi.org/kutsanan-gelenek-ve-kurana-kurana-ve-gelenegegore-nebi-ve-resul.html>

tün insanları Allah'ın saf ve temiz dini olan İslam'dan uzaklaştırmışlardır.

Kitap İnancının Bozulması

Sayılarının 124 bin kadar olduğu rivayet edilen⁸ nebîlerden her birine kitap ve hikmet verildiği açık olduğu halde geleneksel din algısına göre Kitap; Tevrat, İncil, Zebûr ve Kur'ân olmak üzere dört tanedir. Kur'ân'ın açık ayetleri göz ardı edilip çok zayıf bir rivayete dayanılarak Âdem'e 10 sayfa, Şî't'e 50 sayfa, İdris'e 30 sayfa ve İbrahim Aleyhisselama 10 sayfa olmak üzere toplam 100 sayfanın indiği iddia edilmiştir.⁹

Kendisine 50 sayfa verildiği söylenen Şî't'in adı ne Kur'ân'da ne de hadis kaynaklarında geçer.

Musa Aleyhisselama kitap verilmiştir¹⁰ ama o kitabın Tevrat olduğuna dair ayet de yoktur. Çünkü Tevrat, bir tek nebînin değil, çok sayıda nebînin uyguladığı kitaptır. İlgili ayet şöyledir:

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا...

İçinde bir rehber ve nur olan Tevrat'ı biz indirdik. Allah'a teslim olmuş nebîler, Yahudiler arasında onunla hükmederler. (Mâide 5/44)

Kendisine Tevrat öğretilen nebîlerden biri de İsa Aleyhisselamdır. Bir ayet şöyledir:

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أُتِدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تَكْلِمُ النَّاسِ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ...

O gün Allah, şöyle diyecektir: “Meryem oğlu İsa! Sana ve annene yaptığım iyilikleri hatırla! Hani seni Kutsal Ruh'la destekliyordum; beşikteyken de yetişkinde de insanlara konuşma yapıyordun. Bir de sana Kitab'ı ve Hikmeti (bunları içeren) Tevrat'ı ve İncil'i¹¹ öğretmiştim...” (Mâide 110)

8 Ahmed b. Hanbel, Müsned V. S. 266. İstanbul 1982.

9 Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberî (il.310 h.), Tarih'ul-Umem ve v'el-Mülûk (Tarih'ut-Taberî) Beyrut 1407, c. I, s. 187, ez-Zemahşerî Mahmud b. Ömer (467-538 h.), el-Keşşaf, Beyrut tahsis. Alâ Suresinin tefsiri.

10 Bakara 2/53 ve 87, En'am 6/91 ve 104, Hud 11/110, İsrâ 17/2, Müminûn 23/49, Furkan 25/35, Kasas 28/43, Secde 32/23, Mümin 40/53, Fussilet 41/45.

11 Tevrat ve İncil, tıpkı Kur'ân gibi içinde hikmeti barındıran kitaplardır. Bu sebeple bunlar,

Creator: Lawrie Cate, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0), <https://www.flickr.com/photos/lawriecate/3370859327>

Davud Aleyhisselama inen kitabın adı zebûr değil. Zebûr, kitap anlamındadır¹². Kelimenin geçtiği iki ayetten birincisi şöyledir:

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالتَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَأُشْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا

Biz, Nuh'a ve ondan sonra gelen nebîlere nasıl vahyettiysen sana da öyle vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyetmiş, Davud'a da bir zebûr (bir kitap) vermiştik. (Nisâ 4/163)

Ayette geçen zebûr, özel isim değildir. Bu sebeple Davud Aleyhisselama verilmiş kitabın adı olamaz. Şu ayette zebûr'un çoğulu zübür kelimesi kullanılmıştır:

kitab ve hikmet'in atf-ı tefsiridirler. Cümlemin içine “yanı” kelimesi bunun için konmuştur.

12 Kitabul-Ayn, Ebu Abdîrrahman el-Halîl b. Ahmed el-Ferahîdî, thk: Mehdi Mahzumi ve İbrahim Samirai, İran, h.1309 زبر md.

وَأَنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ

O (Kur'ân) elbette öncekilerin zebûrlarında (kitaplarında) da vardır. (Şu'arâ 26/196)

Şu ayette zebûr, ez-zebûr şeklinde özel isim olarak bütün ilahî kitapları ifade için kullanılmıştır:

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

O zikirden (nebîlere verilen kitaplarda) unutulmaması gereken bilgilerden) sonra bütün zebûrlara (kitaplara) şunu yazdık: Yeryüzü iyi kullarıma kalacaktır.¹³ (Enbiyâ 21/105)

13 Bununla ilgili Kur'an ayetleri şöyledir: "Allah, içinizden inanıp güvenen ve iyi iş yapanlara söz vermiştir; öncekileri hâkim kıldığı gibi bunları da mutlaka yeryüzüne hâkim kılacak, razı olduğu dinî bunlar için sabitleştirecek ve korku çekmelerinin ardından güvene kavuşturacaktır. Bunlar, bana kulak verirler ve hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Bundan sonra da ayetleri görmezlikten gelen olursa, işte onlar, yoldan çıkmışlardır. Namazı düzgün ve sürekli kılın, zekâtı verin ve bu elçiye boyun eğin ki iyilik bulasınız. Ayetleri görmezlikten gelenler (kafirler), sakın bu topraklarda inanıp güvenenleri (müminleri) aciz bırakacaklarını hesap etmesinler. Varıp kalacakları yer cehennemdir. Ne kötü hale gelmektedir o!" (Nûr 24/55-57) İncil'de de şu ifadeler geçer: "Ne mutlu yumuşak huylu olanlara! Çünkü onlar yeryüzünün miras alacaklar." (Matta İncil 5:5)

Bugün Yahudi ve Hristiyanlar hem Tevrat'tan hem de İncil'den sorumludur. Bu iki kitap, Kur'ân'a uymalarını emrettiği için asıl sorumlu oldukları kitap artık Kur'ân'dır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ . وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ . يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ بَلِّغُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ . قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ طُعْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ.

Eğer Ehl-i Kitap inanıp güvence ve kendilerini (büyük günahlardan) korusalardı, kötü işlerini örter, onları nimetlerle dolu cennetlere sokardık.

Onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rableri tarafından kendilerine indirileni (Kur'ân'ı)¹⁴ uygulasalardı, üstlerinden ve altlarından nimetlere boğulurlardı. Aralarında dengeli davranan bir toplum (ümme) vardır ama onlardan çoğunun davranışı ne kötüdür!

Ey Resul! Rabbinden sana ne indirilmişse onu tebliğ et. Tebliğ etmezsen görevini yapmamış olursun. Allah, seni insanlardan koruyacaktır. Allah, ayetleri görmezlikte direnen topluluğu yola getirmez.

De ki: "Ey Ehl-i Kitap! Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirilmiş olanı tam olarak yerine getir-medikçe dayanaksız kalırsınız." Rabbinden sana indirilen (Kur'ân), onlardan çoğunun azgınlığını ve nankörlüğünü arttıracaktır. Artık o nankörler topluluğuna üzülmeye. (Mâide 5/65-68)

Bir ilahî kitaba inananların Kur'ân'a inanmaları için kendilerindekini tasdik etmesi gerekir. Ama Mezhep uleması ısrı konusıyla hiç ilgilenmemiş, Kur'ân'ın önceki kitapları tasdik ettiğini görmemiş ve kitaplara imanı, o kitapların şu andaki hallerine değil, Allah'tan gelen hallerine inanma diye tanımlayıp ilişkiyi koparmışlardır.¹⁵ Bu durumda şu ayetin bir anlamı kalmamaktadır:

14 68. ayete göre onlara indirilen Kur'an-ı Kerim'dir.

15 Bkz. Diyanet İlmihali 1/100-101.

وَكَيْفَ يُحْكُمْونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ.

(Ya Muhammed!) İçinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat ellerindeyken nasıl olur da seni hakem yapar, hükmünü verdikten sonra da yüz çevirirler? Bunlar Allah'a inanıp güvenmiş kimseler değildir. (Mâide 5/43)

Yahudi ve Hristiyan din adamları bu durumdan çok memnun olmalıdırlar. Yoksa bugün onlar, bu mezheplerle birlikte Mesih beklentisi içine giremezler, buna yönelik kurgular üretemezlerdi.

Görüldüğü gibi mezhepler, kitaplara iman konusunu inanılmayacak ölçüde tahrif ederek önceki ümmetlerin Kur'an'a inanmalarının önünü kesmişlerdir.

Resul Kelimesine Yeni Anlam Yüklenmesi

Resul gelenekte sadece elçi olarak anlaşılır. Bu, kelimenin ikinci anlamıdır. İlk anlamı, elçinin getirdiği sözdür.¹⁶ Muhammed Aleyhisselamın Allah'ın elçisi olarak getirdiği sözler Kur'an'da olduğundan Allah'ın itaat edilmesini emrettiği resul, Kur'an'dır. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

Allah'ın resulüne¹⁷ itaat eden Allah'a itaat etmiş olur. (Nisâ 4/80)

Allah Teâlâ, resullerin görevleri ile ilgili olarak şöyle demiştir:

فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

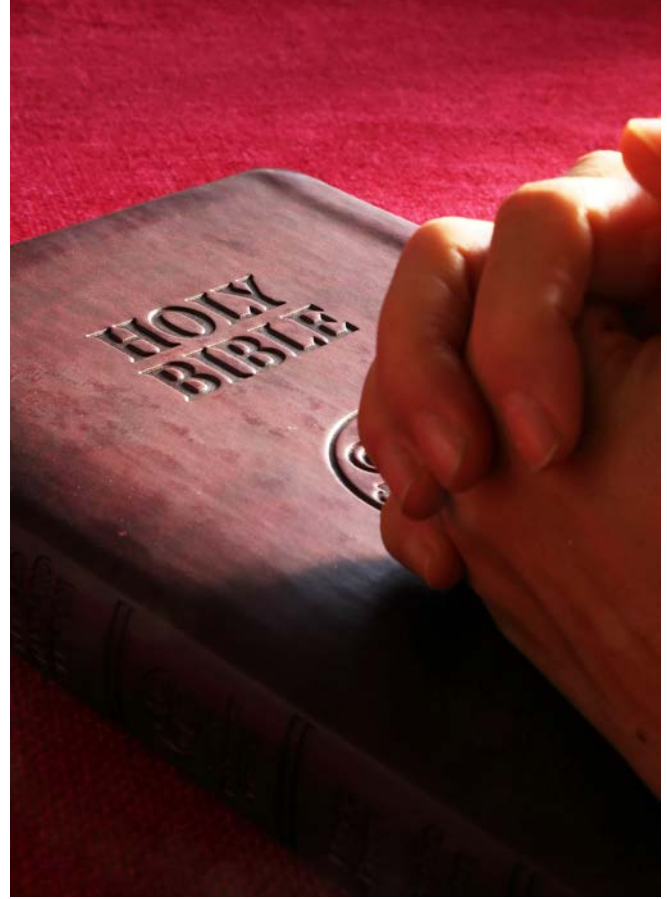
Resullere apaçık tebliğden başka ne düşer? (Nahl 16/35)

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَغْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

16 Müfredat-ü Elfaz'ı-Kur'an, er-Ragıp el-İsfahani, thk: Safvan Adnan Davudi, Dimaşk-Beyrut, 1992, md. Arapçası şöyledir:

والرسول يقال تارة للقول المتحمل كقول الشاعر: ألا أبلغ أبا حفص رسولا وتارة لمتحمل القول والرسالة

17 رسول الله anlamı verilmiştir. ال takısı muzafun ileyhten rivaz sayılarak ال başındaki ال رسول'un başındaki

Ey Resul! Rabbinden sana ne indirilmişse onu tebliğ et, bunu yapmazsan onun resulü olma görevini yapmamış olursun. (Mâide 5/67)

Allah'ın elçileri kitabı tebliğin yanında getirdikleri ayetleri ve o ayetlerden çözüm üretme yöntemi olan hikmeti de öğretmek zorundadırlar. İlgili ayetlerden biri şudur:

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

Allah müminlere iyilikte bulundu da içlerinden, ayetlerini okuyan, onları geliştiren; Kitab'ı ve hikmeti öğreten bir resul çıkardı. Onlar, önceleri açık bir şaşkınlık içindeydiler. (Âl-i İmrân 3/164)

Hikmetin resul sıfatıyla öğretilmesi, bunun bir tebliğ işi olduğunu¹⁸ ve ayetlerde yer aldığını gösterir. Mu-

18 Hikmet yöntemini ile ilgili ayetleri şu linkte görebilirsiniz.

<http://www.suleymaniyevakfi.org/kutsanan-gelenek-ve-kuran/kitap-ve-hikmet.html>

hammed Aleyhisselam bir resul olarak kendine verilen Kur'an'ı ve hikmeti, ümmetine öğretmiş ve işini tamamlamıştır. Bunu şu ayet bize açıkça bildirmektedir:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

Muhammed sadece bir elçidir. Ondan önce de elçiler geldi. O ölse veya öldürülse, gerisin geri mi döneceksiniz? Gerisin geri dönenin Allah'a bir zararı olmaz. Allah, görevini yapanları ödüllendirecektir. (Âl-i İmrân 3/144)

Artık itaat edeceğimiz tek resul, Kur'an'dır. Biz onu bütün toplumlara kendi dilleriyle ulaştırmakla görevliyiz. Yoksa onlara resul gelmiş olmaz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رُسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِيَ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Biz, her resulü kendi halkının dili ile göndeririz ki onlar için her şeyi ortaya koysun. Bundan sonra Allah, sapıklığı tercih edeni sapık sayar, hidayeti tercih edeni de yoluna kabul eder. Daima üstün ve bütün kararları doğru olan O'dur. (İbrahim 14/4)

Her topluma, kendi dili ile götürülecek resul, Kur'an olduğu için bu ayette kelimeye başka anlam verilemez. Kur'an'ı, her topluma kendi dili ile ulaştırmazsak onların ona inanma görevi olmaz. Yukarıda geçen ayetlerden birinde geçen bir bölümü tekrarlayalım:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ ...

Allah nebîlerinden kesin söz alırken şöyle demişti: “Size Kitap ve hikmet veririm de elinizdekini tasdik eden bir resul gelirse kesinlikle ona inanacaksınız ve destek vereceksiniz...” (Âl-i İmrân 3/81)

Buradaki resul de karşı tarafın diliyle kendilerine ulaştırılan Kur'an'dan başkası olamaz. Demek ki Kur'an bir topluma kendi diliyle tebliğ edilmemişse onlara resul gitmemiş olur.

Resul, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğerine ulaştırmakla görevli kişi olduğu için Allah'ın

sözlerini ulaştıran Allah'ın resulü, başkasının sözlerini ulaştıran da onun resulü olur. Mesela Mısır Meliki, Yusuf Aleyhisselama bir resul göndermişti. İlgili ayet şöyledir:

فَلَمَّا جَاءَهُ الرُّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ...

Melikin resulü geldiğinde Yusuf dedi ki: “Efendine dön de sor bakalım, ellerini kesen kadınların derdi neymiş?... (Yûsuf 12/50)

Mezhep uleması, ayetlere tamı tamına zıt tanımlar yapmışlardır. Onlara göre *“resul, yeni bir kitap ve yeni bir şeriat ile gönderilen, nebî ise kendinden önceki resulün Kitab'ını ve şeriatını, onun ümmetine tebliğ ile görevli olan zattır.”*¹⁹

Bu tanıma göre Kralın Yusuf Aleyhisselama gönderdiği resule de yeni bir kitap ve yeni bir şeriat inmiş olmalıdır. Nebî, önceki resulün kitabını tebliğ ile görevliyse, artık nebî gelmeyeceğinden Kur'an'ı tebliğ ile görevli kimse kalmamış olur. Bu tavır, Müslümanları Kur'an'dan uzaklaştırdığı için mezheplerin yaptığı affedilmez yanlışlar görülememiştir.

Hikmetin Sünnete Dönüştürülmesi

Sünnet kelimesi Kur'an'da sunnetullah = Allah'ın sünneti olarak geçer. İlgili ayetlere bakılırsa bu kavram ile kastedilenin, Allah'ın elçi gönderdiği toplumlarda uyguladığı kanunlar olduğu açıkça görülür.²⁰ Ancak Emevilerle başlayıp Abbasilerle kemikleşen yapıda Hikmete Sünnet denmiş; kelimenin içi boşaltılarak ona, Nebîmizin söz ve uygulamaları anlamı yüklenmiştir. Halbuki Nebîmizin, ayetleri tebliğ dışındaki sözleri hatalı olabileceğinden nebîye itaati emreden bir tek ayet yoktur. Aksine onun söz ve uygulamalarının denetlenmesini gösteren ayet vardır. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يَبَايَعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِفْنَ وَلَا يَزِينَنَّ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهَتَّانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا

19 Bkz. Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük İslam İlmihali, İstanbul, tarihsiz, s. 17, paragraf 34.

20 Bkz. Enfâl 8/38, Hicr 15/13, Kehf 18/55, Ahzab 33/38, Fâtır 35/43, Mü'min 40/85, 62, Fetih 48/23

يُعْصِيكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعُهُنَّ وَاسْتَعْفَزَ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Ey Nebî! Mümin kadınlar sana biat için gelince, hiç-bir şeyi Allah'a ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, başkasından kazandıkları çocuğu yalan dolan ile kocalarına mal etmemeleri ve MARUFTA SANA İSYAN ETMEMELERİ şartı ile onlarla biat et; onlara Allah'tan bağışlanma dile. Allah bağışlar, ikrâmı boldur. (Mumtehine 60/12)

"Marufta isyan etmeme" şartı, nebî sıfatıyla söylediği sözlerin denetlenmesi gereğini gösterir.

Her şey ortadayken, nebî ve resul kavramlarını çarpıtarak Muhammed Aleyhisselamın, nebî sıfatıyla söylediği sözleri ve yaptığı uygulamaları, resul sıfatıyla tebliğ ettiği ayetler seviyesine çıkarmak sonra ona, Allah'ın elçi gönderdiği toplumlarda uyguladığı değişmez kanunu gösteren sünnet adını takmak, affedilmez bir uygulamadır. Ama Sünnet'in Kur'an'ın yanında ikinci kaynak olduğu konusunda bugün mezhep ulemasının görüş birliği vardır.

Bu çarpıtmanın önderi olarak bilinen İmam Şafî'nin, resule itaati emreden ayetleri delil göstererek düştüğü inanılmaz hata şöyle özetlenebilir:

"Allah'ın Resulü'nün Sünneti; Allah'ın adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açıklar. Allah, Sünnet ile hükmetmeyi Kitab'ı ile eş tutmuş ve Sünneti Kitab'a bağlamıştır."²¹

Kur'an, Sünneti, Sünnet de Kur'an'ı nesh edip yürürlükten kaldıramaz. Sünnet ancak bir başka Sünnetle nesh edilebilir."²² **"Sünnet, Kur'an ile nesh edilir, denirse recim cezasının; "Zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz kamçı vurun..." (Nur 24/2) ayetiyle nesh edilmiş olması ihtimali ortaya çıkar."**²³

Nebîmizin, "Allah adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açıkladığını" söylemek, onu Allah ye-

rine koymaktır. Çünkü Allah bu konuda kimseye yetki vermemiştir. İlgili ayetler şöyledir:

الرَّ كِتَابٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فَضَّلْتُ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَيْرٍ. أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ.

Elif, Lâm, Râ. Bu öyle bir kitaptır ki, ayetleri muh-kem kılınmış, sonra hakîm olan ve her şeyin iç yüzünü bilen Allah tarafından açıklanmıştır. Böyle olması Allah'tan başkasına kul olmamanız içindir. Ben onun tarafından bir uyarıcı ve müjdeciyim. (Hûd 11/1-2)

Demek ki Nebîmiz Kur'an'ı açıklamamış ama ayetleri tebliğin yanında Allah'ın gösterdiği yöntemle hareket edip Allah'ın yaptığı açıklamalara yani hikmete ulaşarak insanlara uyarılarda bulunmuş ve müjdeler vermiştir.

Abdulaziz b. Abdullah b. Bâz'ın (1911-1999 m.) şu sözleri, Nebîmizin söz ve uygulamalarına Sünnet denerek, Kur'an'ın üstüne nasıl çıkarıldığını göstermektedir:

"Evzâi²⁴ şöyle demiştir:

السُّنَّةُ قَاضِيَةٌ عَلَى الْكِتَابِ"

Sünnet Kitap üzerindeki son sözü söyler.

Sünnet, Kur'an'ın genel bıraktığı şeyi sınırlar ya da onda olmayan hükümler koyar. Nitekim Allah Teâlâ şöyle demiştir:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Bu Zikri sana indirdik ki kendilerine indirilenin ne ol-

Nebîmizin, "Allah adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açıkladığını" söylemek, onu Allah yerine koymaktır.

21 Muhammed b İdris eş-Şafî (öl. 204 h), er-Risâle, tahkik Ahmed Şakir, Mısır 1358 h./1940 m. c. I, s. 79.

22 İmam Şafî, er-Risâle, c. I, s. 107.

23 İmam Şafî, er-Risâle, c. I, s. 111.

24 Ebû Amr Abdurrahmân b. Amr b. Yuhmid el-Evzâi (ö. 157/774). İmam Şafî'den önce yaşamış fıkıh ve hadis âlimi olan Evzâi, mensubu kalmamış Evzâiyye mezhebinin de kurucusudur.

Foto: Bahar Şener, bahar.senol.sener@gmail.com

duğunu o insanlara açıkça anlatasın; belki düşünürler. (Nahl 16/43)²⁵

Bir de Allah'ın Elçisi Muhammed Aleyhisselam şöyle demiştir:

أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ

“Bakin, bana Kitap ve onunla birlikte bir benzeri verildi.”

Beyhaki,²⁶ Amir Eş-Şabi'nin bazı insanlara şöyle dediğini nakletmiştir: “Siz eserleri terk ettiğiniz zaman bittiniz.”

Beyhâki, eserler sözü ile sahih hadisleri kastetmiştir.

Beyhâki, Evzai'nin bir arkadaşına şöyle dediğini de nakletmiştir: “Rasulullah'tan sana bir hadis ulaştığında sakın ona ters şey söyleme. Çünkü Resulullah onu Allah'tan alıp tebliğ etmiştir.”²⁷

Nebîmizin Kur'an'ı açıkladığına delil getirilen ayeti, bir önceki ayet ile birlikte ele alırsak konu ile ilgisinin olmadığı görülecektir.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Senden önce gönderdiğimiz resuller sadece vahy ettiğimiz erkeklerdi. Bilmiyorsanız o Zikri bilenlere sorun. Resuller mucizelerle ve kitaplarla gelmiş-

lerdi. O Zikri sana da indirdik ki, o insanlara, kendilerine indirilenin ne olduğunu beyan edesin; belki düşünürler. (Nahl 16/43-44)

Ayette ilk önce geçen “Zikir”, Tevrat ve İncil anlamında, ikinci “Zikir” ise Kur'an anlamındadır. Resulullah'ın soracağı kişilerin kimler olduğu şu ayette açıklanmıştır:

فَإِنْ كُنْتَ فِي شكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

Sana indirdiğimiz şeyden dolayı şüphelenirsen bu Kitap'ı, senden önce okuyanlara sor. Doğrusu Rabbinden sana aynı gerçek gelmiştir. Sakın şüphelenenlerden olma. (Yûnus 10/94)

Rasûlullah'ın görevlerinden biri, Kur'an ayetlerini Ehl-i Kitap'a anlatıp onların elindeki Kitap'ı tasdik ettiğini göstermektir. İlgili ayet şöyledir:

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

Ey Kitap ehli, Kitap'tan gizlediğiniz birçok şeyi size beyan eden, birçoğunu da affeden resulümüz geldi. Size Allah'tan bir nur ve açık bir kitap geldi. (Mâide 5/15)

Bu ayetler açıkça gösteriyor ki, Nahl 44. ayette geçen beyan, Kitap'ı tebliğ görevinden başkası değildir. Bu görevin, nebî olmayan resullere de verildiğini daha önce görmüştük. Orada gördüğümüz ayetlerle beraber şu ayet de Kur'an'ı beyan, yani onda olan ayetleri insanlara anlatıp herhangi bir şeyi gizlememe görevinin her Müslüman'a verildiğini gösterir:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُخْسَ مَا يَشْتَرُونَ

Allah, kendilerine kitap verilenlerden kesin söz aldı; onu insanlara kesinlikle beyan edeceksiniz, asla gizlemeyeceksiniz, dedi ama onlar Kitabı arkalarına attılar ve karşılığında geçici bir bedel aldılar. Aldıkları o şey ne kötüdür. (Âl-i İmrân 3/187)

Nahl 44'te Nebîmizi muhatap alan “لَتُبَيِّنَنَّ لِلنَّاسِ” = **insanlara beyan edesin diye**” ifadesi bu ayette “لَتُبَيِّنَنَّ لِلنَّاسِ” = **onu**

25 Bu ayeti İmam Şâfiî de Sünnet konusunda delil almıştır. Bkz. el-Umm, Beyrut 1410 h. 1990 m. El-İstihsan, c. VII, s. 309.

26 Ebû Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Alî el-Beyhakî (ö. 458/1066), hadis bilgini ve Şâfiî fakihidir.

27 Abdulaziz b. Abdullah b. Bâz (1911-1999 m.) Vucûb'ul-amel bi Sünneti Resulillahi Sallallahu aleyhi ve sellem ve küfrü men enkeriha, Suudi Arabistan 1420 h. c. I, s. 24-25.

insanlara kesinlikle beyan edeceksiniz" şeklinde bütün müminleri muhatap almıştır. Demek ki o ayet, Nebîmizin Kur'ân'ı açıkladığı iddiasına delil olamaz.

Yukarıdaki görüşü savunanların ikinci delili, Allah'ın Elçisi'nin şu sözüdür:

أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ

"Bakın, bana Kitap ve onun bir benzeri verildi."

Nebîmize, Kitap ile birlikte verilen şeyin Hikmet olduğu, yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız şeydir. Bu hadis, Kitap ve Hikmet ile ilgili ayetlerin tamamının özetidir.

Müslümanlar, Kur'ân'ı doğru anlama ve ondan çözüm yani hikmet üretme yöntemlerini unuttunca bölünmeler başlamıştır. Bir ayette şu ifadeler geçer:

Bu Kitabı sana, her şeyi açıklasın; bir rehber, bir ikram ve tam teslim olanlara müjde olsun diye parça parça indirdik. (Nahl 16/89)

Böyle tanımlanan bir kitaptan çözüm üretemeyen Müslümanların içine kuşku düşmüştür. Bu, mutfağa hiç girmemiş bir kıza, tatile giden zengin anne-babasının şöyle demesine benzer: "Sana yetecek her şey mutfakta var". Yemek pişirmeyi hiç bilmeyen bu kız, ailesinin kendini ölüme terk ettiğini düşünür. Aç kalmamak için mutfağı komşusuna bırakır. Onun vereceği basit yiyeceklerle karşılık mutfağı boşaltmasına göz yumar. Komşu kötü niyetli ise iş daha da kötüye gidebilir. İnsanlara güven konusunda Nebîmize yapılan şöyle bir uyarı vardır:

(Münafıkları) gördüğünde kılık kıyafetleri hoşuna gider. Konuştuklarında konuşmalarına kulak verirsin. Oysa duvara dayalı kalas gibidirler. Her gü-rültüyü aleyhlerine sayarlar. Asıl düşman onlardır; onlara karşı dikkatli ol. Allah canlarını alsın, nasıl da yalana sürükleniyorlar! (Münâfikûn 63/4)

Sözleriyle Nebîmizi hayran bırakan münafıklar olur da ilimleriyle Müslümanları hayran bırakan münafıklar olmaz mı? Öyle olmasaydı mezhep kitaplarından ve

tefsirlerden yeni bir din çıkar mıydı? Kur'ân'a ve Nebîmizin uygulamasına aykırı olmasına rağmen çocuklar evlendirilebilir, kölelik ve cariyelik, kader inancı, dinden dönenin öldürülmesi ve sayılamayacak kadar yanlış, İslam dininin hükmü gibi gösterilebilir miydi?

Sonuç

Allah'ın elçileri ve onları örnek alanlar, Allah'tan başkasına kul olmama ve Allah'ın indirdiği kitaba uyarak yarattığı kitap olan doğal düzeni koruma konusunda insanları uyarırlar. Bunlar halkı etkilemeye başlayınca düzenin devamından yana olan menfaat çevreleri, ellerindeki imkanları kullanarak bir algı yönetimi yapıp fesat çıkarmaya çalışırlar. Alışılageni bırakıp çoğunluğa ters düşmek zor olduğu için bu kişiler halkı etkilerler. Aynı yanlışların, mezheplerin hemen hepsinde kabul gördüğüne bakılınca bunun büyük bir organizasyonun sonucu olduğu anlaşılmaktadır.

Kur'ân devre dışı bırakılıp Kur'ân'dan çözüm üretme metodu olan Hikmet unutturulduğu için çözümü, düşmanlarımızda arıyor ve her geçen gün batıyor.

Çağımızda Kur'ân'a dönüş çabaları ve ondan çözüm üretme çalışmaları, giderek daha etkin bir hal almaktadır. Bunu bir şekilde engelleme konusunda da çok büyük gayretlerin olduğu açıktır. Biz buradan, Allah'ın şu sözlerini herkese ilan etmek isteriz:

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

De ki "Hak geldi, bâtıl yok oldu. Çünkü batıl olan yok olup gider." (İsrâ 17/81)

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ

Yok, hakkı bâtılın tepesine indiririz, onun beynini dağıtır; o da beklenmedik bir şekilde yıkılıp gider. (Ey bâtıla saplananlar!) Yaptığınız nitelemelerden dolayı çekeceğiniz var! (Enbiyâ 21/18)